

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: BErgee 4-0237. — Тел. У. Н. Сомерс: BErgee 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ГУВЕР ДОМАГАЄТЬСЯ ЗАІНКОРПОРУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ У МІЖНАРОДНІЙ ДОГОВОРІ

Бувший президент Злучених Держав Герберт Гувер проголосив через пресову агенцію Норт Амерікен Нюзпейпер Алайнс свої погляди на те, які поправки мають бути пороблені до розбудови міжнародної організації для миру й безпеки, обговореної в Домбартон Овкс. Ці поправки, на його думку, повинні поставити на конференції в Сан Франциско американські делегати.

Дві методи подає Гувер для переведення цілей організації. Перша це така, щоб увесь план миру був еволюційний, отже щоб мир розбудовувати поступово, впровадивши довгий ланцюг; друга метода це ко-нечність ревізій поодиноких договорів у певних від-стунках часу.

Та найважливіші із домагань Гувера це засади, які повинні бути підставою міжнародної організації. Ці засади сформулював Гувер у 14 ідеалах. Він прига-дує, що деякі з цих ідеалів вже були проголошені в комунікатах з конференції в Москві та Ялті, як такі, що оперті на 14 точках Вилсона і на Атлантійському Чартері, але каже, що все те не є вистарчальне, бо нема гарантії, що засади будуть виконані.

Гувер ставить на першому місці загарантування політичних прав людини як підстави будучого миру. Про це він каже так:

„Моя пропозиція в першу чергу така: Щоб ці основні засади й ідеали були вміщені в самий чар-тер... Таксамо є важке, щоб вони були проголошені перед цілим світом для зрозуміння прилюдною опіні-єю, осуду і підтримки. Без них Чартер із Сан Фран-циско не буде чартером миру. Це буде просто ще один переходовий акт або звичайна декларація“.

Щоб осилити ціль, Гувер каже: „Тому я дома-гаюся створення ще третьої світової комісії [побіч комісії економічної і соціальної], а це, комісії для цильнування політичних прав. Це є далеко важніша функція ніж обох інших комісій, хоч як вони важ-ні. Коли ми маємо зречися якоїсь частини нашої су-веренності, ми маємо право знати точно, яка буде поведінка інших держав“.

КОНГРЕС ГОДИТЬСЯ НА ПОВНОВАСТІ БІРНЕ-СОВИ „ЗАМОРОЖУВАТИ“ РОБОЧУ СИЛУ.

Представники обох конгресових палат зішлись на спільну конференцію в справі посиленого побору рекрута і рішили дати Директорови Военної Мобілі-зації Джеймсови Ф. Бірнесови повновласть „замо-рожувати“ робочу силу відповідно до потреб око-лиці та підприємств. Це порозуміння дає Бірнесови можливість уживати існуючих федеральних агенцій для досягнення своєї цілі. Представники обох палат висловили погляд, що така повновласть є доцільні-ша, ніж ухвалювати новий закон про примусове ре-крутування людей до праці або до боротьби. Одна-че конференція обох палат ще не є законом, тому обі палати конгресу будуть мусіли прийняти це порозу-міння голосуванням як додаток до існуючого закону, або як резолюцію.

ВИРОБЛЕНО ПЛАН ГОТОВИХ ДОМІВ ДЛЯ ЗВІЛЬНЕНОЇ ЄВРОПИ.

Урядовці виховних федеральних установ у Нью Йорку після дводічної праці виграли спосіб бу-дови готових домів і перевезення їх до знищених війною територій Європи. Експерименти ведено під проводом Ради Военної Продукції. План розпре-ділення цих домів виробляється окремо при помочи представників європейських країв, а саме Англії, Франції, Італії, Бельгії, Росії, Голандії, Китаю й ін-ших.

ПЕРЕДБАЧУЄ ПОГОДУ ЦІЛІ ЛІТА НАПЕРЕД.

Д-р Чарльз Абот, пенсіонований секретар Смит-сонійського Інституту, оприлюднив свої обчислення погоди цілі літа наперед. На підставі студії погоди в минулому Абот напр. каже, що в околиці Нью Йор-ку буде дощ на Великдень. Він також твердить, що в році 1975 буде посуха в степах північного заходу, а також і в році 2020, а це обнизить стан води у Вели-ких Озерах. Абот каже, що ці передбачування опер-ті на студіях щоденної зміни горячки сонця. Він при-готовивний на недовірчине прийняття його відкриття, але, вперто твердить, що на підставі його помічень фермери не будуть страхатися за свої жнива, бо на-перед будуть знати, коли треба збирати плоди, щоб їх забезпечити. За його поглядами молоді будуть могли плянувати свої весілля з танцями під голим небом.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,
чому не користатися з оголошень знаменитих нагод для за-рібку, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі“?

Свято пошани для митрополита Шептицького

В суботу 24. і в неділю 25. березня відбулися в Нью Йорку свята пошани для бл. п. митрополита Андрія Шептицького, які завершено концертом у Вебстер Гол в неділю 25. берез-ня. Програму виповнили три виступи Українського Хору під орудою Теодора Онуфрика, два виступи відомого тенора Михайла Голінського, виступ сопраністки Ольги Павлової і виступ молоденької але дуже талановитої скрипачки Донни Гресько. Фортепіановий дистриб'ютор Олга Дмитрів. Як усе, так і тепер знаменито зіспіваний хор виконав дві композиції М. Гайворонського, в тім одну нову (Свято-Юрський Кант), а також аранжовані Ол. Кошицем „Прейде Сін“ і „Уже літ за двісті“, крім цього Бортнянського „Воскликніте Господеві“.

Милый голос і його гарну культуру виказала пані Павлова в піснях Д. Січинського „Роз-жалобилася душа моя“, Гунода „Діво Маріє“, і „Думі“ М. Гайворонського. Артист Голін-ський виступав двічі із композиціями Д. Січинського і М. Рудницького до слів Шевченка та із композиціями Гайворонського і Балтаровича. Донна Гресько причарувала слухачів ви-конанням „Романсу“ Венявського і „Аве Марія“ Шуберта. Промову по українськи виголосив Бог-дан Катамад, по англійськи Юрій Баранець.

В суботу 24. березня відправлено соборну Службу Божу за упокій Великого Митропо-лита в церкві св. Юрія. Целебрував о. Созонт Дидик, протоконсультор оо. Василіян; пропо-від-панегірик виголосив о. Антін Лотович, ген. вікарій українсько-католич. вісцезії. Під його проводом відправлено соборну панахиду в неділю перед концертом, а слово сказав о. Павло Гевко. Численно явилось духовенство з околиці на обох богослужіннях, а цілий ліс прапорів братства і товариств докружили катафалку усталеного по середині церкви з образом Покійни-ка свідчив про солідну підготову свята серед товариства і сенстицтва.

ЗАПОЧАТКОВАНО ДОПОМОГОВУ АКЦІЮ В СТЕЙТІ КОНЕТИКАТ

З імені Українсько-Американської Організації Стейту Конетикат відбулися в неділю 25. березня наради усіх церковних та світських організацій при співучасті 110 делегатів у справі допомогової акції під проводом Українсько-Американського Допомогового Комітету. Нарадам проводив Дмитро Чернявський, секретарювала п-на Курдина. Головний реферат ви-голосив д-р В. Галан.

Збори одностайно рішили зорганізувати збірку одежи та грошей в кожній місцевості стейту Конетикат, а так зібрані гроші жертви висилати негайно до комітету в Філадельфі. Одні маються висилати до призначеної складниці в Нью Йорку, а листовні повідомлення про висилку мають надсилати місцеві комітети до стейтової організації. Заступлені були всі цер-ковні та світські організації, а між ними явилось велике число молоді, яка заявила свою по-ну готовність до праці в комісіях Допомогового Комітету.

Ген. Кларк відвідує польські лінії в Італії

Генерал Марк Кларк, начальник командант альянтських військ в Італії, відвідав сектор фронтових ліній, обсаджений польськими військами. Він був свідком надання польського від-значення кільком польським воякам, промовив до польських офіцерів і вояків та відвідував штаби польської Карпатської й Кресової Дивізії.

ЕКСКОМУНІКА ФАШИСТІВСЬКОГО СВЯЩЕНИКА

„Осерваторе Романо“, орган Ватикану, подає декрет Ватикану про екскомуніку Дона Тулія Калькані, бувшого священника, що почав організувати „національну Італійську“ като-лицьку церкву“, зв'язану з фашистським республіканським урядом.

ПЕРЕГОВОРІ МІЖ ВАТИКАНОМ І МОСКВОЮ

Едвард Флін, визначний американський політик Демократичної Партії, що побував довше в Москві після кримської конференції, мав у палі вже другу аудієнцію. Після першої аудієнції він признав, що на ній говорено дещо й про порозуміння між Ватиканом і Москвою. Загальну увагу звернув факт, що Італійські комуністи заявляються проти ухвалення в Італії закону, що дозволяє на розводи.

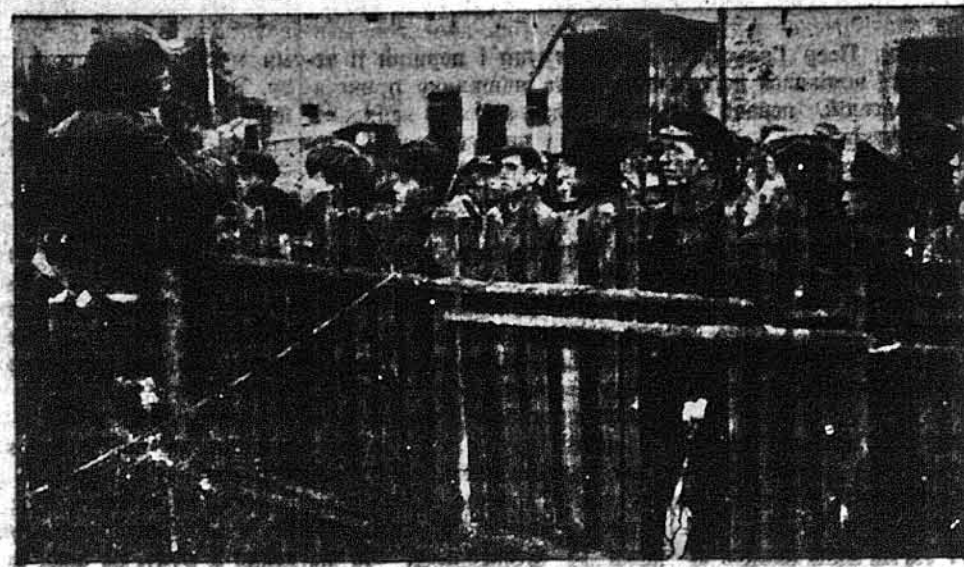
Московська „Правда“ виступила з гострим випадом проти Брінінга, провідника німець-кого центру (католицької клерикальної партії), що мовляв він хоче рятувати німецьку імпе-рію, Брінінг, що тепер у Бостоні, називає закиди „крайним нонсенсом“.

БОЯТЬСЯ П'ЯТОЇ КОЛОННИ В ФРАНЦІЇ

Соціалістичний часопис „Поп'юльєр“ каже, що в Франції працює фашистська п'ята ко-лонна, що має на цілі саботажувати уряд. Ці підпільні групи, мовляв, мають зброю й ведуть акцію проти Англії й жидів.

РИМ СВЯТКУЄ РІЧНИЦЮ НАЦІСТИЧНОЇ МАСАКРИ

Цілий просто Рим, без різниці на партії (святкував у минулу суботу річницю масакри 320 Італійців у печері Ардеатіні. Цих Італійців вибрав був для розстрілу німцями фашистсь-кий уряд на приказ німців, аби пімститися за те, що в Римі кинено бомбу на відділ наці-стичної поліції.

І УВАЖАЙТЕ, ЩОБ УСЕ БУЛО ТОЧНО ВИКОНАНО! Ця сцена знята за часів як американські війська заняли німецьке містечко Будесгайм. Американський вояк читає місцевому населенню прокляття ген. Айзенговера та дає вказівки, як тре-ба заховуватися.

ЦІЛИЙ ПРОСТО ЗАХІДНИЙ ФРОНТ ЗА РЕНОМ

На західнім фронті відбуваються кольосальні пе-ресунення сил. Цілий просто західний фронт пере-сунувся на східний берег Рену, отже альянтські вій-ська станули там, де за словами Гітлера вони ніколи не мали станути.

Нині навіть важко сказати, котра частина альянт-ських військ зробила замітніший поступ. Сема Аме-риканська Армія перемогла всякий ворожий спротив на західнім березі Рену та винищила останні „міш-ки“ з ворогом. Від неї на північ Третя Армія зі ско-рістю, питомою її полководцеві, генералови Пете-нові, перебралася на другий беріг Рену, захопила міста Дармштадт і Кенігштеттен та перейшла ріку Майн, важний доплив Рену. Інші відділи цієї самої армії, далі на північ б'ють на Бравбах і Герсгаузен, уже за Реном.

Повище цієї армії Перша Армія перебралася че-рез Рен та бе на Балендар і Бурггоф. Частини цієї армії, що перші перейшли були Рен по мості коло Ремагена, поширили свій причал за мостом за одну добу на 5 миль завглибшки, а на 6 завширшки.

Далеко від цих армій на півночі, де сходяться границі Німеччини й Голандії, Девята Американська Армія та Перша й Друга Бритійські армії під мар-шалом Монтгомері перемагають завзяту ворожу о-позицію коло Емеріха й Везеля.

ЧОРЧИЛ ЗА РЕНОМ.

Прем'єр Чорчил переїхав за Рен, а потім круж-ляв по ріці в човні для висаджування військ. Коло одного мосту на ріці Везелі коло нього вибухла гар-матна куля на віддалі 50 ярдів.

Газетарі кажуть, що Чорчил виглядав добре й був дуже веселий.

ЛІТАКИ Б'ЮТЬ ПО ПІДЗЕМНИХ СКЛАДАХ НАФТИ.

Важкі альянтські бомбовики, американські, бри-тійські й канадійські, перестали в останній день бити по фронті, а зате скинули тисячі тон вибухових ма-теріялів на німецькі залізничні вузли далі поза фрон-том та по захоплених під землею збірниках нафти, в котрих нацисти переховують скоро зменшуючіся при-паси цього переважного для модерного воювання топлива.

Тільки в одному випадку проти альянтських бо-евиків вилетів відділ німецьких літаків.

ПЕРШІ ВИСТУПИ НІМЕЦЬКИХ ЦИВІЛІВ.

З фронтового сектору Третьої Американської Армії подають, що там вперше трапилося таке, що до американських військ стріляли німецькі цивільні люди. Було там таких випадків кілька; в одному з них до американських піхотинців стріляла 10-літня дівчина. Американська команда приказала стріляти таких цивільних людей на місці.

Поза цими випадками німецьке населення не проявляє охоти вести партизанку проти альянтських військ на взір партизанки на Україні й Білорусі.

НІМЦІ ПЕРЕБИВАЮТЬ „РАБІВ“.

До американської лінії Девятої Армії в Німеч-чині дібралися лісами шістьох москалів, котрі пода-ли, що вони одиницю врятувалися втечею з відділу 500 людей, котрих німці заставляли до примусових робіт коло Дінслакена, а котрих у п'ятницю всіх вбили.

ОСТЕРГАЄ НАЦИСТІВ ПЕРЕД МАСАКРАМИ.

Генерал Айзенговер видав остерогу до офіці-рів і вояків німецької армії та нацистичної поліції перед рострілами альянтських вояків згідно з тайним приказом Гітлера. Каже Айзенговер, що кожний, що видасть такий приказ, буде караний альянтським су-дом по закінченню воювання.

ВЖЕ Й ДІТЕЙ КЛИЧУТЬ ВОЮВАТИ.

Артур Аксман, нацистичний лідер, закликав під-час своєї радіової промови виголошеної зприводу святоного записання молоді Гітлерови в Бер-ліні, всіх німців і німок, не виключаючи дітей, во-ювати за Німеччину й фірера. Він вихвалював мо-лодь, що вона висаджує в повітря мости, шпигує проти Альянтів та розкриває альянтських шпигунів.

Чи ця промова найде багато послухних серед дітей, не відомо. Відомо, однак, що вона вже по-ширяє пострах серед дозрілих німців.

КИДАЮТЬ НОВУ АРМІЮ ПРОТИ ВІДНЯ.

На східному фронті кинено проти німецьких військ у напрямі Відня нові частини Червоної Армії, а саме Другу Українську Армію. Нова армія заняла за добу двіста місцевостей. Советські війська по-робили поважні поступки над озером Болотним; вони там находяться від австрійської границі на віддалі 36 миль.

Над Балтиком Червона Армія заняла передмістя Данцигу Оліву.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 11th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0588

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Продовжити число три центи		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00

За оголошення редакція не відповідає.

Кожну зміну адреси платити 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

БАЛАМУТСТВА ПРО САН ФРАНСИСКО

Ще місяць часу відділяє нас від сан-франсиської конференції, а вже газети й радія повні віщерт закликів, сугестій та коментарів про справи, що будуть порушені, що повинні бути порушені, що мусять бути порушені на тій конференції. Ні одна з багатьох конференцій останніх років не викликала заздалегідь такого зацікавлення, що ця конференція, заряджена на останній зїзді представників трьох потуг світа в Ялті.

Хоча це загальне зацікавлення громадянства треба признати позитивним явищем, устатки тверезий погляд на світ вимагає того, аби кожному уявищови признати, тільки таке значіння, яке воно справді має, а не приписувати йому значіння, якого воно мати не може. Тому то ми й бачимо цілу низку людей, що з нагоди сан-франсиської конференції беруться пояснити громадянству не стільки, що на тій конференції буде, кільки, чого на тій конференції не буде.

Про цю якраз справу заговорили майже одночасно Артур Крок, голова Вашингтонського бюро кореспондентів „Нью Йорк Таймсу“, та Вірджинія Гилдерслів, деканка Колегії Барнада, одна з американських делегатів на цю конференцію. Вони вважали передусім за потрібне згідно остерігати американців перед думкою, що сан-франсиська конференція не буде миттєвою конференцією в звичайному розумінню, себто торги держав за державні території й державні границі. Не будеться там теж порушувати питання, яке відшкодовання нападеним державам мають дати держави-нападники. Ні питання, як карати воєнних злочинців. Ні питання, як заряджувати окупованими країнами ворожих держав. Декотрі з тих справ, як наприклад деякі державні границі, вже були вирішені Аліантми на інших конференціях, а інші будуть вирішені на пізніших спеціальних конференціях.

Ціллю сан-франсиської конференції буде тільки встановити організацію, що в майбутньому буде управлена живити сили для удержання миру в світі. Навіть щодо цієї справи, то питання ратифікації потрібних міждержавних трактатів не буде на ній порушене.

З того, однак, що так обмежено агенди сан-франсиської конференції, не виходить, що її завдання мале або легке. Воно обіймає багато замотаних і крутих проблем. Одним прикладом таких проблем може послужити встановлення системи голосування для пропонованої ради забезпечення: який голос у тій раді мають мати великі потуги, а який малі держави? Від того, як буде вирішене це важке питання, буде залежати в великій мірі, яке буде забезпечення миру по війні.

Щоби однак до цього мира дійшло, треба ще вперед виграти війну, і власне в тому згляді сан-франсиська конференція різниться від паризько-версайської з 1918-1919 років, що тамта зіхалася вже по задачі ворога, коли переможці могли засісти до стола одночасно для вирішення й розділу території та для творення міждержавного союзу. У Сан-Франсиско буде тільки творити світову лігу, і тому, якщо які громадянські встанови хочуть причинитися до майбутнього мира, повинні свої проекти обмежити до цієї проблеми, що буде на порядку дня конференції в Сан-Франсиско.

Більше світла на замах на Гітлера

Луїс П. Локнер, європейський кореспондент „Нью Йорк Таймсу“, роздобув у Німеччині від одного учасника заговору на Гітлера в липні 1944 р. найповніші дані про перебіг замаху. Інформатор газетара видимо справді добре поінформований й достовірне джерело, бо був він так тісно зв'язаний з замаховцями, що вони вислали його до Швейцарії пошукати контакту з альянтськими кругами, аби впевнитися, як вони поставляться до Німеччини після смерті Гітлера. Звісно, кореспондент знає зовсім певно ім'я й назвико інформатора та не хоче його розкривати з огляду на родинні зв'язки інформатора в нацистичній Німеччині.

Ці інформації в багатьох пунктах погоджуються з вже відомими фактами, а в деякому протиставляються догадам, що з того приводу повстали. Отже передусім виходить, що замах на Гітлера справді був, хоча таке говорив самий Гітлер. Далі правдою є, що замах зродився серед німецьких генералів, а точковим до замаху було переконання серед цих генералів, що німецька армія війну вже програла та що ще дещо з Німеччини можна врятувати через відступлення від влади Гітлера та перебрання влади в Німеччині людьми, які якогось могли сподіватися побороти від Аліантів.

Цікаво, що перші переговори між заговорниками в справі замаху на Гітлера відбулися ще в грудні 1941 року, отже на півтора року до виконання замаху. Сталося це по вилученню війни між Німеччиною й Злученими Державами. Вже тоді німецькі генерали догадалися, що Німеччині програє не минути. Тоді військові керівники говорили з д-ром Карлом Гердерелом, посадином Лайпцигу; Павлом Леженим — Юнгом, консервативним промисловцем; Йоганесом Поліцом, Улрихом фон Гасселем, бувшим німецьким амбасадором в Італії, та деякими робітничими провідниками.

Говорили вже тоді про потребу замаху на Гітлера. Рішили вже тоді, що замаху мусять доконати хтось в уніформі німецького офіцера, найкраще представник старої пруської військової касты. Чому якраз він? Видно, що цим пруським офіцером хотіла показати Аліантам, що й можна довіряти як запеклим ворогам нацизму. Замаху пробовано доконати в грудні 1943 року, але спроба далеко не пішла; бомба була зроблена невдало й заговорники дістали її назад, поки приятелі Гітлера її відкрили.

Заговорники видно повели заговор далі. Зчасом він розтягнувся досить далеко, бо досягнув навіть маршала Ромеля, одного з найбільше довірених Гітлерових генералів. Про це Гітлер пізніше дізнався, але Ромель уже був тоді помер з ран. До заговорників належав теж Гімлер, як відомо, найвірніший радник Гітлера серед гестаповців. Він навіть уповноважив Попіца, пруського міністра фінансів, засідати між заговорниками від його імені, та вислав був до Швейцарії адвоката Лангбена для розпитів в альянтських кругах, чи признали би Аліанти Гітлера на випадок, якби Гітлера не стало.

По замаху однак на Гітлера в липні 1944 року Гітлер заявив, що Попіц дав йому пові-

доверення, аби поглянути крізь побилююче скло. Через те бомба не вдарила його цілою силою. І не мала теж бомба такої сили через те, що вибух відбувся в шопі з податливого матеріалу.

Прибувши до міністерства війни в Берліні, Штаффенберг стрівся з генералами Беком, Віцлебеном і Геллером та повідомив їх про вдачний замах на Гітлера. Ці негайно пустилися в рух машини за довершення замаху стану. Замах стану був би певно вдався навіть не дивлячись на невдачу замаху на Гітлера, якби замаховці не зробили були кількох помилок.

Передусім вони не обсадили всіх важких місць заговорниками, а полишили на них старих людей, а ці, як звичайно, були переконані нацисти. Таким переконаним нацистом був колишній фельдфебель, а тепер майор Ренер, що стояв на чолі полку берлінської гвардії. Діставши один приказ від заговорників, він виконав його сліпо; діставши приказ арештувати Гібельса, він сказав до нього: „Ми мусимо вас арештувати, бо наш фірер умер“.

Почувши це, Гібельс заявив: „Це не правда. І я можу тобі це довести“. І він повів його до тайного телефону й получив з головним постом Гітлера і Гітлер пробурмотів до нього пару слів. На приказ Гібельса Ренер поспішив до своїх військових до міністерства війни; вони перемогли вояків Штаффенберга. Тут Ренер застрелив Штаффенберга та Ольріха та добив вистрілом генерала Бека, котрий пробував поповнити себегубство, але не вбив себе відразу. Потім арештував інших заговорників.

Тимчасом з головної квартири заговорників пішли прикази до військових командантів, що робити. Заговорі і тепер міг ще вдатися, якби не те, що телеграфічні прикази йшли через уряди, у котрих сиділи заплекі нацисти. Одні з них переловили вістку за заграниці, що Гітлер ще живе, й передали вістку товаришам, а ці зараз почали питатися партійної команди, що робити. Вони дістали прикази, які очевидно здешили замах у зародку. Декотрих генералів тепер арештували нацистичні агенти, інші генерали пропали, а ще інші пішли просто до оточених постів та заперили партію про свою лояльність.

BE 100%
WITH YOUR
10%
BUY WAR BONDS

Директор Сколяндер не відступав: — Пані! це наш повний сезон, ми не маємо свободних артистів. Якби ви відмовились, ми мусіли б відкликати виставу. Ви мусите допомогти нам у нашій біді.

Пані Йо ледви заволоділа собою: — Ні, ні, мені трудно... Я не маю певности. — Але ж я чув, що ви переробили „Ляліка“ з капелмайстром Деєреном і співаєте чудово. Виж були колись артисткою і повірте мому окові: ви залишилися нею. Я не можу повірити, щоб жінка з таким серцем, як ви, могла комусь відмовити у клопоті.

Вона боронилася дуже слабо і Сколяндер поцілував її тепло в руку, на знак вдячності. — Я розумію, що ти хочеш допомогти цим бідним артистам. Крім цього твій виступ для них це чудесна реклама. Але грати в такій шмірі... — Це не є шміра. Вони добре грають. Чоловік змовчав. „Коли це робить їй приємність“... подумав і не забув замовити для неї китицю квітів. Прізвище пані Йо Гальстрем на плякатах зробило своє. Вона сама не вірила собі у гардеробі, між шмірками і перуками, що виступає. Коли появилася на сцені — всі побачили зовсім іншу жінку. Вона співала як усі, ані добре, ані зле, але її поява, її постать, захопили публіку. Сколяндер цілував її по руках: — Ви були чудові. Я ручую за успіх виступів у Стокгольмі.

Пані Йо почувала себе як п'яна на вечір в честь її дебюту. Коли натягнула чоловікові, що хотіла іще виступати (Докінчення на стор. 4-тій).

Микола Чубатий.

Рим та Москва

„Колись перед сотками літ, в 9-тій та в наступних століттях, стояли проти себе дві духовні потуги — Візантія та Рим. Рим тоді був всецільо репрезентований папством, як столиця недавно założеної папської держави — „Батьківщини Св. Петра“. Візантія ж царем, імператором ромей та патріархом. Спир став шораз більше розвиватися аж доки 1054 року не покінчився трагічним фіналом для цілого християнства — його розколення на два табори — на церкву західну, під проводом папи, та церкву східну, а радше на кілька східних церков, під проводом патріархів сходу. На передове місце поміж патріархами сходу вибився патріарх наймолодшої традицією зпоміж усіх патріархів сходу-царгородський або візантійський патріарх. Силу свою опирав він на потугу імператора Ромей, себто візантійця, якому він теж вірно служив.

По чотирьох сотках літ (1453) закінчив своє життя імператорський Царгород, охрищений візантійцями Другим Римом. Перестав він бути царгородом, а став Істамбулом, столицею султана і каліфа в одній особі, отже євиської та духовної влади всіх магометан. Візантійський патріарх скоротився на передмісті Істамбулу Фанарі і там поволив сходити до тої незначної ролі, до якої кілька соток літ перед тим звели арабські завойовники старих патріархів сходу — александрійського та єрусалимського.

Москва — Третій Рим проти старого Риму.

Одначе сама слава Візантії щось значила. Вона могла своєму наслідникови принести не тільки пустий титул, але також реальні користі. По спадщині по Царгороді зголосився московський князь Іван III. Васильович. Споріднений з останнім візантійським царем приймає не тільки герби та титул царя, але також амбіцію, щоби Москва заняла місце занепавшої Візантії у церковному розумінню. Візантія титулувала себе другим Римом, так й Москва стала себе вважати за Третій Рим, за суперника старого Риму, Ватикану.

Москва стає відтепер найзавзятішим противником Риму, натомість протектором цілого православного світу, опанованого невірними, магометанами.

Також лишилася Москва аж до упадку царату 1917 та до приходу до влади червоних царів — Леніна та Сталіна. Червоний цар став також дальше найзавзятішим ворогом папського Риму, хоч з інших рацій, як білий цар.

Ватикан за справедливим миром.

Ватикан, дотепер ставився так само неприхильно до нацистів як і до комуністичної влади. Відомо, що німецькі єпископи були у постійній опозиції до держави. Почувачи самостійним чинником, від ніякої державної влади незалежним, Ватикан поставив свої мирові цілі, які характеризуються двома словами: Мир та Справедливість. Таке становище і супроти Аліантів і супроти противного табору дало спосібність Советам атакувати Ватикан за охоту „довести до мягкого мира з „Німецьчиною“. Атаки політичні довели до появи на противниканській полі бою ще й тяжкої артилерії в постаті чотирьох патріархів сходу, учасників всеросійського собору, на яким перевели вибір нового патріарха в Москві.

Атака урядової советської преси.

Атаку на Ватикан розпочала воєнна газета „Красная Звезда“, закидаючи Ватиканови плет довести до замирення з Німеччиною при дуже мягких мирових умовах. За атакою часопису для вояків пішли атаки на радіо, в часописі „Правда“, офіційним органі комуністичної партії, і таке що. На атаки Ватикан став відповідати, збиваючи різні об-

Г. БОДЕ.

Спізнений Дебют

Вона була найідеальнішою дружиною, найчестнішою братовою, найчутливішою тіткою у цілому містечку. Така жінка, що ані її родина ані її кухарка не могли сказати про неї нічого поганого. При цьому була, хоч мала вже перші сиві волоски і мусіла вважати, щоб не їсти всього з огляду на свою „літність“. Минуло вже багато часу від тоді, коли Йо Дегенстед співала у стокольмському театрі. Звідти прийшла вона із своїм чоловіком Пеєром Гальстремом і вже п'ятнадцять літ сиділа на провінції. Ще тільки її піжмами та „матіне“ нагадували, що вона була колись артисткою. До речі: вона хотіла пододатись своєму чоловікові.

Йо любила свого чоловіка, дарма що він багато старший від неї, дуже поважний і мало мав для неї часу. Вона робила вражіння щасливої жінки — дружини відомого лікаря, доброї господині в гарному домі і в родині з численними своїми дітьми.

Пі сестриниці та сестринки подивлялися її. Вона мала в собі багато з тих приваб великого світа, за яким вони всі так тужили, ніхто не вмів краше, як вона розуміти дискретні серцеві справи і ніхто не вмів охотніше від неї сисипувати в ролі посередника — янголоспасителя, коли треба було якоїсь допомоги. Коли вона слухаючи чужих клопотів нахилилася до бік своєї білявої го-

ловку, подобалася усім усім, навіть лікарям. І вони радо проводили вечори в домі жінки свого примарія. — Гарні вечори хоч і неодні з таких вечорів кінчався нездійсненою тугою і всімханням. Пеєр Гальстрем знав про це і всімхався до тих дрібних трагедій, неначе до дитячих збитків.

Пані Йо брала у вівторки та п'ятниці години співу, більше із звички, ніж потреби. Їх потребував більше вчитель-капельмайстер, що діставав по п'ять корон за годину. Вона не співала ніколи і сама не знала, чи має ще голос, хоч її вчитель повсякчас вивхлював його.

Одного дня відвідав містечко мандрівний театр. Ніхто ним не цікавився, але пані Йо сиділа весь час у лужі і мріяла про те, як вона колись чарувала всіх на сцені. Але коли впала завіса, мрії погасили і пані Йо цікавилася тільки тим, чи її сестринка Гельга зробила добре вражіння на архи-

текті Борні. На другий день уранці покоївка внесла до кімнати білет пана Арне Сколяндера. Пані Йо Дегенстед була здивована; цеж був директор мандриної трупи і перший її теятор. Вона навшдиху причекалася, надягла свою найкращу „матіне“ і прийняла гостя. Досвідний погляд артиста опочив на старшій, але все ще гарній дамі. Вони сподобалися одне одному. Артист промовив: — Пан капелмайстер Деєрен поручив мені вас, високоповажана пані, як таку, до якої можу звернутись із своєю великою проською. Одна артистка нашої трупи нині занедужала і ми не маємо змоги заступити її іншою, бо заступниця не могла б швидко прийти із Стокгольму. Чи не могли б ви взяти на себе роллю Росалінди?

Серце пані Дегенстед забилося живіше. — Я від довгих літ не виступала на сцені. Директор Сколяндер не відступав: — Пані! це наш повний сезон, ми не маємо свободних артистів. Якби ви відмовились, ми мусіли б відкликати виставу. Ви мусите допомогти нам у нашій біді. Пані Йо ледви заволоділа собою: — Ні, ні, мені трудно... Я не маю певности. — Але ж я чув, що ви переробили „Ляліка“ з капелмайстром Деєреном і співаєте чудово. Виж були колись артисткою і повірте мому окові: ви залишилися нею. Я не можу повірити, щоб жінка з таким серцем, як ви, могла комусь відмовити у клопоті. Вона боронилася дуже слабо і Сколяндер поцілував її тепло в руку, на знак вдячності. — Я розумію, що ти хочеш допомогти цим бідним артистам. Крім цього твій виступ для них це чудесна реклама. Але грати в такій шмірі... — Це не є шміра. Вони добре грають. Чоловік змовчав. „Коли це робить їй приємність“... подумав і не забув замовити для неї китицю квітів. Прізвище пані Йо Гальстрем на плякатах зробило своє. Вона сама не вірила собі у гардеробі, між шмірками і перуками, що виступає. Коли появилася на сцені — всі побачили зовсім іншу жінку. Вона співала як усі, ані добре, ані зле, але її поява, її постать, захопили публіку. Сколяндер цілував її по руках: — Ви були чудові. Я ручую за успіх виступів у Стокгольмі. Пані Йо почувала себе як п'яна на вечір в честь її дебюту. Коли натягнула чоловікові, що хотіла іще виступати (Докінчення на стор. 4-тій).

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. КАСІЄРА У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЛЮТИЯ 1945 РОКУ.

ПРИХІД:		Відділ	Заплата	Відділ	Заплата	Відділ	Заплата	Відділ	Заплата
1.	309.48	101.	47.58	204.	1,757.41	307.	77.61	410.	16.31
2.	220.82	102.	99.42	205.	24.50	308.	151.38	411.	36.44
3.	151.33	103.	165.80	206.	694.33	309.	39.67	412.	57.12
4.	67.04	104.	218.28	207.	101.51	310.	178.69	413.	166.49
5.	364.33	105.	316.37	208.	64.37	311.	119.92	414.	41.54
6.	30.86	106.	427.46	209.	65.72	312.	16.07	415.	10.79
7.	287.15	107.	53.98	210.	216.30	313.	34.11	416.	5.73
8.	371.25	108.	111.13	211.	67.38	314.	20.61	417.	68.20
9.	188.68	109.	143.60	212.	30.32	315.	395.18	418.	33.45
10.	142.08	110.	12.81	213.	29.46	316.	110.64	419.	21.05
11.	132.23	111.	30.23	214.	47.73	317.	103.55	420.	92.51
12.	96.09	112.	329.30	215.	22.93	318.	148.54	421.	40.98
13.	58.78	113.	71.04	216.	257.31	319.	200.94	422.	35.52
14.	40.36	114.	117.63	217.	739.18	320.	82.32	423.	13.26
15.	11.58	115.	125.20	218.	1,433.97	321.	208.16	424.	43.06
16.	90.56	116.	49.89	219.	69.86	322.	94.13	425.	96.19
17.	40.80	117.	285.18	220.	378.20	323.	69.26	426.	19.84
18.	101.14	118.	135.80	221.	61.48	324.	259.96	427.	131.81
19.	12.05	119.	54.11	222.	11.75	325.	96.49	428.	289.54
20.	404.59	120.	223.32	223.	90.94	326.	236.32	429.	16.92
21.	199.36	121.	118.00	224.	59.10	327.	131.56	430.	217.29
22.	43.21	122.	288.36	225.	37.54	328.	366.26	431.	Доплачено до вкадков за чле-
23.	177.66	123.	40.68	226.	190.44	329.	242.38	432.	нів Згоди Братств з їх спе-
24.	134.29	124.	106.01	227.	39.46	330.	34.80	433.	ціального фонду
25.	133.30	125.	36.95	228.	179.43	331.	163.99	434.	3 місячних вкадков від чле-
26.	27.11	126.	686.37	229.	146.34	332.	198.02	435.	нів забезпечення в нових
27.	145.51	127.	193.50	230.	258.16	333.	193.76	436.	родах забезпечення \$72,346.69
28.	273.17	128.	101.71	231.	24.74	334.	93.47	437.	Відділ Заплата
29.	80.67	129.	261.99	232.	78.42	335.	59.86	438.	Відділ Заплата
30.	137.54	130.	101.71	233.	154.43	336.	315.87	439.	Відділ Заплата
31.	32.84	131.	64.37	234.	76.78	337.	235.77	440.	Відділ Заплата
32.	247.72	132.	237.58	235.	25.25	338.	51.69	441.	Відділ Заплата
33.	84.15	133.	191.00	236.	151.66	339.	184.18	442.	Відділ Заплата
34.	45.80	134.	95.73	237.	85.46	340.	65.53	443.	Відділ Заплата
35.	180.02	135.	84.93	238.	114.75	341.	110.58	444.	Відділ Заплата
36.	111.52	136.	97.94	239.	39.30	342.	72.22	445.	Відділ Заплата
37.	327.20	137.	26.01	240.	600.66	343.	17.49	446.	Відділ Заплата
38.	513.03	138.	150.36	241.	243.38	344.	71.91	447.	Відділ Заплата
39.	60.60	139.	276.19	242.	163.31	345.	21.34	448.	Відділ Заплата
40.	70.81	140.	66.98	243.	14.49	346.	108.00	449.	Відділ Заплата
41.	194.23	141.	74.00	244.	268.09	347.	56.14	450.	Відділ Заплата
42.	69.81	142.	268.09	245.	45.60	348.	74.07	451.	Відділ Заплата
43.	127.97	143.	600.66	246.	71.57	349.	34.37	452.	Відділ Заплата
44.	435.15	144.	46.08	247.	221.88	350.	40.14	453.	Відділ Заплата
45.	46.08	145.	21.88	248.	49.97	351.	36.20	454.	Відділ Заплата
46.	68.71	146.	171.94	249.	27.46	352.	56.50	455.	Відділ Заплата
47.	45.14	147.	81.06	250.	39.47	353.	52.70	456.	Відділ Заплата
48.	171.94	148.	117.85	251.	475.68	354.	89.82	457.	Відділ Заплата
49.	81.06	149.	184.25	252.	87.31	355.	51.36	458.	Відділ Заплата
50.	117.85	150.	82.99	253.	125.13	356.	133.34	459.	Відділ Заплата
51.	184.25	151.	81.01	254.	77.73	357.	104.65	460.	Відділ Заплата
52.	81.01	152.	82.99	255.	277.73	358.	172.12	461.	Відділ Заплата
53.	82.99	153.	165.03	256.	46.92	359.	115.60	462.	Відділ Заплата
54.	165.03	154.	321.07	257.	287.12	360.	196.84	463.	Відділ Заплата
55.	321.07	155.	285.89	258.	344.70	361.	24.70	464.	Відділ Заплата
56.	285.89	156.	293.51	259.	61.30	362.	145.07	465.	Відділ Заплата
57.	293.51	157.	43.24	260.	18.07	363.	177.06	466.	Відділ Заплата
58.	43.24	158.	69.00	261.	131.69	364.	10.21	467.	Відділ Заплата
59.	69.00	159.	287.02	262.	209.73	365.	59.42	468.	Відділ Заплата
60.	287.02	160.	732.12	263.	44.61	366.	184.08	469.	Відділ Заплата
61.	732.12	161.	147.54	264.	20.04	367.	19.66	470.	Відділ Заплата
62.	147.54	162.	257.29	265.	53.11	368.	343.11	471.	Відділ Заплата
63.	257.29	163.	128.46	266.	127.84	369.	30.55	472.	Відділ Заплата
64.	128.46	164.	202.67	267.	326.27	370.	25.28	473.	Відділ Заплата
65.	202.67	165.	21.06	268.	79.53	371.	211.92	474.	Відділ Заплата
66.	21.06	166.	389.29	269.	305.91	372.	187.11	475.	Відділ Заплата
67.	389.29	167.	108.92	270.	480.95	373.	25.05	476.	Відділ Заплата
68.	108.92	168.	108.94	271.	182.10	374.	185.	477.	Відділ Заплата
69.	108.94	169.	312.06	272.	127.84	375.	383.93	478.	Відділ Заплата
70.	312.06	170.	61.64	273.	278.73	376.	25.05	479.	Відділ Заплата
71.	61.64	171.	312.06	274.	480.95	377.	182.10	480.	Відділ Заплата
72.	312.06	172.	405.32	275.	127.84	378.	185.	481.	Відділ Заплата
73.	405.32	173.	72.86	276.	127.84	379.	185.	482.	Відділ Заплата
74.	72.86	174.	99.04	277.	127.84	380.	185.	483.	Відділ Заплата
75.	99.04	175.	19.92	278.	127.84	381.	185.	484.	Відділ Заплата
76.	19.92	176.	76.44	279.	127.84	382.	185.	485.	Відділ Заплата
77.	76.44	177.	241.08	280.	127.84	383.	185.	486.	Відділ Заплата
78.	241.08	178.	73.84	281.	127.84	384.	185.	487.	Відділ Заплата
79.	73.84	179.	232.19	282.	127.84	385.	185.	488.	Відділ Заплата
80.	232.19	180.	373.48	283.	127.84	386.	185.	489.	Відділ Заплата
81.	373.48	181.	239.30	284.	127.84	387.	185.	490.	Відділ Заплата
82.	239.30	182.	187.14	285.	127.84	388.	185.	491.	Відділ Заплата
83.	187.14	183.	187.14	286.	127.84	389.	185.	492.	Відділ Заплата
84.	187.14	184.	50.90	287.	127.84	390.	185.	493.	Відділ Заплата
85.	50.90	185.	241.28	288.	127.84	391.	185.	494.	Відділ Заплата
86.	241.28	186.	423.61	289.	127.84	392.	185.	495.	Відділ Заплата
87.	423.61	187.	14.29	290.	127.84	393.	185.	496.	Відділ Заплата
88.	14.29	188.	70.32	291.	127.84	394.	185.	497.	Відділ Заплата
89.	70.32	189.	679.20	292.	127.84	395.	185.	498.	Відділ Заплата
90.	679.20	190.	49.03	293.	127.84	396.	185.	499.	Відділ Заплата
91.	49.03	191.	272.04	294.	127.84	397.	185.	500.	Відділ Заплата
92.	272.04	192.	208.33	295.	127.84	398.	185.	501.	Відділ Заплата
93.	208.33	193.	145.01	296.	127.84	399.	185.	502.	Відділ Заплата
94.	145.01	194.	197.81	297.	127.84	400.	185.	503.	Відділ Заплата
95.	197.81	195.	90.99	298.	127.84	401.	185.	504.	Відділ Заплата
96.	90.99	196.		299.	127.84	402.	185.	505.	Відділ Заплата
97.		197.		300.	127.84	403.	185.	506.	Відділ Заплата
98.		198.		301.	127.84	404.	185.	507.	Відділ Заплата
99.		199.		302.	127.84	405.	185.	508.	Відділ Заплата
100.		200.		303.	127.84	406.	185.	509.	Відділ Заплата

винувачення політичної натур-
ри. Ватикан натомість посту-
по підкреслював, що він має на
цілі релігійні справи, а не
справи політичної натури. То-
му ж ватиканські мирові суг-
гестії впливають з чисто ре-
лігійних мотивів справедливо-
сти та любові ближнього.

Мимо заострення советсько-
ватиканських відносин Ватикан
дуже радо попитав би пропо-
зицію Кремля навязати дип-
ломатичні зв'язки з Римом
для вирішення справи като-
ликів, що свіжо дісталися під
червоне панування.

Промовили патріархи сходю.
Та поза нападами збоку у-
рядової преси та радів посла-
нія чотирьох патріархів сходю
та московського патріарха,
свіжо вибраного на соборі, на-
бирає посмаку ще й церковної
боротьби. П'ять патріархів ві-
ртуально репрезентують цілий
православний світ. Їх напад на
Ватикан, за його мимі прона-
цістичні симпатії, стали тільки
повторенням попередніх на-
падів просовської преси. Ти-
м способом п'ять патріархів
православного світу зсоби-
ли себе з Кремлем.

Москва зобов'язувала в той
спосіб усі свої можливі тільки
сили до атаки на Ватикан.
Православний російський епис-
копат стоїть тепер Сталінові
до диспозиції в його боротьбі
проти Ватикану як перша
гвардія. Насувається питання,
що мають означати ці атаки
дуже непевне.

Москви на Ватикан? Які цілі
тих нападів?

По нашій думці тих цілей є
багато. В першу чергу больше-
викам йде про це, щоб авто-
ритет Ватикану, який рішучо
поборою політику насилья, а
пропонує політику справедли-
вого мира, обнизувати до того
ступня, щоби в політичних
справах в дійсності значіння
Ватикану зійшло до мінімуму.

Та можна також думати, що
це вже можуть бути перші атак-
и православної російської
церкви на католицьку церкву,
яка найшла в границях Со-
ветів. Це був би знак, що Со-
вети вступили зовсім на стар-
ий шлях церковної політики
давних царів, які російський
націоналізм, православ'я та ін-
тереси держави майже в ціло-
сті ідентифікували.

Котра ціль советської влади
нині більше потрібна та ближ-
ча, покажуть найближчі часи.
Та одно є певне, що Ватика-
нові непорозуміння з Моск-
вою небезпечні. Ватиканові
залежить на цім, щоб у Со-
ветах уложився якийсь віднос-
ний католиків до держави. То-
му, не входячи в саму річ ро-
сійського комунізму, Ватикан
бавив би навязати дипломатич-
ні зв'язки з Москвою, як
уже не формальні, себто ди-
пломатичні зв'язки, то при-
найменше чисто церковні зв'я-
зани. Бо ж тут іде про забез-
печення можливості життя
для мільйонів католиків під Со-
ветами. Насувається питання,
чи мають означати ці атаки
дуже непевне.

в. 176	Гнатуська Катерина	25
в. 201	Шинко Андрій	30
в. 204	Розвідний Іван	35
в. 204	Поручиківський Семен	35
в. 210	Олійник Іван	35
в. 212	Логан Аня	25
в. 213	Бойко Юрій	35
в. 217	Червоний Теодор	35
в. 218	Чесні Іван	35
в. 218	Галак Марія	25
в. 218	Корешка Анна	25
в. 218	Ляховичів Онуфрей	25
в. 218	Омелян Еміль	35
в. 219	Болнар Теодор	36
в. 223	Фешак Дмитро	35
в. 223	Мічел Іван	35
в. 223	Пельчар Іван	25
в. 223	Мааур Іван	35
в. 237	Курціа Марія	25
в. 241	Фірман Каролина	25
в. 276	Галиста Петро	35
в. 280	Волоцький Дмитро	35
в. 288	Завальний Тарас	35
в. 292	Дядишин Петро	100
в. 298	Федши Наталія	100
в. 310	Фелась Марія	30
в. 325	Троць Теодор	20
в. 338	Куцлик Лія	25
в. 338	Процилін Юлія	35
в. 347	Вонеско Ева	25
в. 350	Савицький Михайло	35
в. 371	Романька Григорій	35
в. 383	Степанчик Василь	35
в. 385	Угринчук Анастасія	35
в. 418	Югас Стефан	25

